

za uboj. Iz daljine se borijo s kopjem; rti tega orožja so napravljeni iz ostrih kosti. Kadar se približajo sovražnikom, se borijo z mečem ter mečejo zanjke nanj, da se tako zavozlan ne more braniti. Pluga in motike ne poznajo. Brez ognjišča in dvorišča se skitajo semtertja s svojimi vozovi, na katerih stanujejo žene in otroci, dokler ne odrastejo. Drugje rojen, drugje izrejen ne ve nobeden, odkod je. Ne poznajo razločka med krepostjo in pregreho; kaj je vera in bogoslužnost, tega tudi ne vedo.

S tem divjim ljudstvom se je vzdignil Atila nad Rimljane, zapustivši svoje leseno poslopje kraj reke Tise na Ogrskem. Več nego pol milijona vojakov, deloma najetih, deloma prisiljenih, je gnal skozi Norik, Vindelicijo in Alemanijo na reko Ren, kjer je pokončala ta divja drhal v mestu Vormaciji burgundsko kraljevo poslopje. Stara pesem pravi: Kamor je stopilo kopito Atilovega konja, tam ni rasla več trava. — Najlepša mesta so podrli ti divjaki in že so prišli do Genaba (današnji Orleans). Tu se jim je uprl hrabri Aecij z Burgundci, Zapadnimi Goti in Franki. Krvava bitka je bila na Katalaunskem polju leta 451. Bojišče je pokrivalo 162.000 mrtvecev, med drugimi je padel tudi Teodorik, junaški kralj Zapadnih Gotov. Vendar je bil Atila zmagani in se umaknil nazaj v Panonijo, da plane drugo leto čez Julijske planine v gornjo Italijo. Lepa mesta Petovij (Ptuj), Celejo (Celje), Emono (Ljubljano) in Akvilejo (Oglej) so razrušile te divje drhali. Že so padla slavna mesta Milan, Pavija, Padova, Verona, in že se je odpravil Atila nad mogočni Rim, a navzlic temu se je na prošnje papeža Leona I. pomiril z rimskim cesarjem Valentinijanom in se vrnil v panonske pustinje. Naglo je umrl (l. 453.) ravno tisto noč, ko se je oženil s hčerjo burgundskega kralja; nekateri pripovedujejo, da ga je njegova nevesta sama umorila.

V Atilovi vojski so služili Slovenci; zato njegov spomin še sedaj živi med narodom in v narodnih pripovedkah o pesoglavcih ali pesjanih, kakor so imenovali Hune zaradi njihove grde postave. Kadar so kralja pokopavali, so imeli velike krmine, pri katerih so prepevali razne pesmi svojemu vitezu na čast. Latinski pisatelji pravijo, da se je ta sedmina velela »strava«, kar je slovenska beseda ter priča, da so že tedaj stanovali Slovenci v Panoniji.

Na grobu.

*Tiho klonijo ciprese
snežne veje,
sneg na grob očetov pada,
da mu bo gorkeje;*

*da ne bo mu zmrzovalo
srce pod gomilo,
ki je prej tako skrbelo
in ljubilo ...*

Davorinov.

